

**KOMUNIKACJA
SZTUKĄ DIALOGU,
CZYLI EFEKTYWNE ROZMOWY
RODZIC – NAUCZYCIEL**

MARTA WOŹNIAK - RESSEL

ŚRODOWISKO WYCHOWAWCZE

- Rodzina to pierwsze i najważniejsze środowisko wychowawcze małego dziecka.
- Z chwilą, kiedy pociecha staje się wychowankiem przedszkola, środowisko wychowawcze poszerza swoją strefę wpływów.
- Oba stają się odpowiedzialne za wprowadzenie młodego człowieka w świat ludzi dorosłych, uczenie sztuki życia.
- Od chwili przekroczenia przez każde dziecko progu przedszkola – cel pracy wychowawczo-pedagogicznej przedszkola i cel rodziny wychowanka powinien być uświadomiony.
- Z wychowawczego punktu widzenia jest bardzo pożądane działanie, które łączy te dwa najważniejsze środowiska wychowawcze, aby działały wspólnie i wzajemnie się uzupełniały.

ŚRODOWISKO WYCHOWAWCZE

- Któż inny, jak nie rodzice są „kopalnią wiedzy” o dziecku, z której nauczyciel może czerpać informacje niezbędne do indywidualizacji oddziaływań wychowawczych.
- Wpływu rodziny nie można ignorować, gdyż z chwilą zapisania dziecka do przedszkola zarówno nauczyciele, jak i rodzice wchodzi w układ wzajemnych interakcji.
- Warto pamiętać, że w harmonijnym rozwoju dziecka uczestniczącego do przedszkola obydwa środowiska odgrywają znaczącą rolę.
- Od ich współdziałania zależą efekty rozwojowe dziecka.

WSPÓŁPRACA

- Współpraca nauczycieli i rodziców stanowi jeden z najistotniejszych czynników prawidłowego funkcjonowania przedszkola i rodziny.
- Warunkuje harmonijny i wszechstronny rozwój dzieci, wpływa zarówno na ich postępy w edukacji, jak i w zachowaniu.
- Daje również szansę ciągłego doskonalenia się nauczycieli i rodziców jako osób odpowiedzialnych za prawidłowy rozwój najmłodszych, zwłaszcza tych, którzy rozpoczynają edukację przedszkolną.

WSPÓŁPRACA

- Na właściwe zorganizowanie współpracy przedszkola z rodzicami wpływ ma życzliwość i partnerski stosunek nauczycieli i rodziców oraz wzajemne zrozumienie.
- Dobrze zorganizowana współpraca przedszkola z rodzicami jest jednym z istotnych czynników wpływających na osiągnięcie przez przedszkole dobrych wyników w pracy opiekuńczej oraz wychowawczo-dydaktycznej.

OKREŚLENIE FUNKCJI PRZEDSZKOLA WOBEC RODZICÓW, MOŻLIWE DO REALIZACJI PRZEZ NAUCZYCIELI

1. Wspomaganie działań wychowawczych rodziców
2. Integrowanie zabiegów wychowawczych
3. Wspierania rodziców poszukujących sposobów zmiany relacji między dziećmi i z dziećmi

WSPOMAGANIE DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH RODZICÓW TO MIĘDZY INNymi:

- informowanie rodziców (systematyczne) o zachowaniu dzieci w przedszkolu (osiągnięcia, powodzenia, próby, ewentualne trudności),
- zbieranie informacji o zachowaniu się dzieci w domu (dominujące zachowania, zaciekawienie),
- przekazywanie wiedzy pedagogicznej dotyczącej dziecka, jego potrzeb, możliwości czy powinności.

INTEGROWANIE ZABIEGÓW WYCHOWAWCZYCH DOTYCZY

- uzgadnianie sposobów reagowania na bodźce, zadania, wymagania w domu i przedszkolu,
- uzgadnianie rodzaju, kierunku, zakresu działań wychowawczych wspólnie realizowanych w przedszkolu i w domu, uzupełnianych w domu,
- wspólne z rodzicami opracowanie warunków do rozwoju wyobraźni, do eksperymentowania, swobodnego doświadczania życia przez dziecko,
- włączanie rodziców w wychowanie dzieci poza domem (spotkania z dziećmi, prezentacje własnych zainteresowań, pasji, zawodu),
- włączenie rodziców w zagospodarowanie, aranżację wnętrza przedszkola czy i terenu zabaw.

WSPIERANIE RODZICÓW POSZUKUJĄCYCH SPOSOBÓW ZMIANY RELACJI MIĘDZY DZIEĆMI I / LUB Z DZIEĆMI

- zapoznanie z możliwościami współistnienia z dziećmi,
- informowanie o prawach w dziedzinie oświaty,
- wspólne i indywidualne działania rodziców, nauczycieli i dzieci,
- poszukiwanie przyczyn „złych zachowań” dzieci i sposobów reagowania na nie,
- organizowanie doradztwa metodycznego, psychologicznego, pedagogicznego (stosownie do potrzeb).

POWODZENIE WSPÓŁPRACY NAUCZYCIELI I RODZICÓW WYMAGA

- wzmocnienia więzi interpersonalnych pomiędzy rodzicami, a pracownikami przedszkola – dbania o życzliwą i przyjazną atmosferę,
- uwspólnienia oczekiwań rodziców wobec przedszkola i uwzględnienia ich w planowaniu pracy wychowawczo-dydaktycznej,
- stworzenia partnerskich relacji w zakresie odpowiedzialności za proces wychowawczy dzieci,
- ujednoczenia metod pedagogicznych w domu i w przedszkolu,
- szczerości, otwartości i komunikatywności obu stron.

PIĘĆ POZIOMÓW KOMUNIKOWANIA SIĘ

- Poziom I – atakowanie
- Poziom II – ignorowanie
- Poziom III – informowanie
- Poziom IV – otwieranie
- Poziom V – jednoczenie

POZIOMI - ATAKOWANIE

Wszelkie zachowania, które postrzegane są przez drugą stronę jako wrogie, mają pokazać siłę, np.:

- groźba,
- obelga,
- ośmieszenie,
- krytykowanie,
- protekcyjne traktowanie,
- korzystanie ze stereotypów,
- przeszkadzanie i ośmieszenie cudzych pomysłów,
- lekceważenie,
- bronienie się.

POZIOM II – IGNOROWANIE

Pojawia się, gdy jedna lub obie strony nie są w stanie dostrzec jakiegokolwiek aspektu problemu.

Wrogie ignorowanie – ignorowanie pytań, zmiana tematu, nieudzielanie odpowiedzi, pomijanie pewnych kwestii, opuszczanie miejsca rozmowy, brak zgody na spotkanie, nieodbieranie telefonów – unikanie.

Pozytywne ignorowanie – odkładanie tematu na później, podejmowanie tematów łatwiejszych, częste naradzanie się z przedstawicielami własnej strony, proszenie o czas do namysłu lub zebranie informacji.

POZIOM III – INFORMOWANIE

Zachowanie, które pośrednio lub bezpośrednio objaśnia drugiej stronie perspektywę (bez atakowania). Dzielnie się informacjami dotyczyć może różnych kwestii, m. in. potrzeb, emocji, wartości, stanowisk, uzasadnień.

To neutralne prezentowanie swojego zdania.

Poziom informowania nazywany jest postawą asertywną.

POZIOM IV – OTWIERANIE

Postawa nastawiona na zrozumienie drugiej osoby.
Polega na zaproszeniu drugiej strony do dzielenia się informacjami. Obejmuje takie zachowania komunikacyjne, jak:

- zadawanie pytań dotyczących stanowiska drugiej strony, jej potrzeb i wartości (bez oceniania i komentowania),
- budowanie pytań otwartych,
- uważne słuchanie tego, co mówi druga strona,
- sprawdzanie czy dobrze rozumiem (parafraza, klaryfikacja wypowiedzi, podsumowywanie).